

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

SIBILA DIN CUMAE

1. ROMA	12
2. REANIMAREA SIBILEI	21
3. GRĂDINILE BORGHESE.....	33
4. MUZEUL VATICAN	44
5. UN VIZITATOR ÎN ROMA	56
6. CINĂ LA ALFREDO'S	70
7. O CINĂ ÎN TOSCANA	83
8. LUMEA DE AUR	96
9. OSUARE ȘI MORMINTE ETRUSCE.....	110
10. GROTA CALCAROASĂ.....	125
11. CUM RĂMÂNE CU CĂSĂTORIA?	139
12. SHELTER ISLAND	153
13. MAGUL SIMON	167
14. GIULIA DE VARĂ.....	180
15. SORA HILDEGARD	195
16. UN CĂMIN LA ROMA	208
17. DOAMNA DIN VILLA GIULIA.....	222
18. CRISTALUL DE RUBIN	240

PARTEA A DOUA

IZBĂVIREA LUI ARMANDO

19. CINA PĂRINȚILOR	258
20. O NOAPTE FURTUNOASĂ.....	272

21. OSEMINTELE SFÂNTULUI PETRU.....	285
22. PEȘTERILE DE SUB VATICAN	297
23. PRIETENI VECHI	308
24. ZIUA RECUNOȘȚINȚEI, 2012	317
25. NUNTA	328
26. SARAH O CUNOAȘTE PE CLAUDIA	336
27. DECEMBRIE, 2012.....	352
28. LACUL AVERNUS ȘI BAIA.....	369
29. ÎNTRE AȘTERNUTURILE ROMEI	385
30. UMBRA LUI MOLOH	397
31. GRĂDINA PIERLEONI	410
32. TERAPIA LUI ARMANDO.....	425
33. CATEDRALA ORVIETO	439
34. DOI TAȚI	455

PARTEA A TREIA

SFÂRȘITUL CALENDARULUI MAYAȘ

35. PAPA DEMISIONEAZĂ!	464
36. CLAUDIA ȘI ARMANDO	474
37. VIA LOMBARDIA.....	478
38. PRIMUL CVARTET	502
39. CONCLAVUL.....	515
40. PICTORUL ȘI FOTOGRAFA	528
41. FONTE GAIA	541
42. LA SAGRADA FAMILIA	558
DESPRE AUTOARE	573

Partea întâi

SIBILA DIN CUMAE

1

ROMA

Într-o dimineață caldă și parfumată de aprilie, în orașul secretelor stratificate, Sarah se plimba pe o stradă mică, la sud de Piazza del Popolo. Mișcări ciudate în partea stângă îi atraseră atenția; într-o groapă adâncă și pătrată, sub nivelul străzii se întâmpla ceva straniu. Se opri și se uită în groapă, unde coloane de marmură albă se înălțau misterioase printre blocuri de piatră împrăștiate.

Sigur nu era un șantier nou în mijlocul unor ruine antice? Observă o placă istorică din bronz în dreapta ei și o citi repede. Pe ea scria: „Fundațiile antice ale unei vile romane importante cu podele din mozaic, datând aproximativ între anii 150 și 50 înainte de Hristos. Protejată de Societatea Anticariatului Roman. Vezi directorul de antichități, dr. Alessandro Cinelli, pentru tururi disponibile în zilele de marți”. Fu cuprinsă de ușurare să-și dea seama că era un sit protejat. Dar ce fusese mișcarea aia pe care o observase când trecuse prima dată pe lângă el? Trăgând cu ochiul și mai mult printre straturile de pietre căzute, observă culori mișcătoare - auriu, negru, gri și dungat. Pisici, o duzină de pisici elegante și strălucitoare! Cât de ciudat!

Un clopot antic sună, pentru a chema oamenii la Liturghie în biserica din capătul străzii, dar Sarah abia percepu sunetul. Era fermecată de ciudatele pisici acrobate și de curgerea culorilor mișcătoare ale acestora. Săreau pe pietre de pe margine, apoi rămâneau nemișcate, gata să atace. În mijlocul acestei mișcări, o pisică neagră, elegantă și robustă prinse un șobolan maro între colți și mușcă din ce în ce mai adânc din gâtul lui. Fără să se uite direct la această pisică din mijloc, celelalte pisici erau cu ochii fixați pe prada încleștată în colții săi. Mișcându-și cozile lungi ca de șarpe, împărțeau, toate, crima.

Presupun că vor ca ea să se joace cu șobolanul, să-l omoare încet, se gândi Sarah. Avea dreptate. Pisica neagră mușcă șobolanul de ceafă suficient de mult, cât să-l năucească, apoi îl trecu dintr-o parte în alta între labele sale lungi din față. Rânjea. Celelalte pisici - o tărcată aurie, o Abyssinian cu dungi gri, o Persană de un gri ca de oțel, o pisică albă murdară și răutăcioasă și o pisică roșcată pitică - se apropiară formând un cerc pentru a privi spectacolul. Sarah se trase înapoi. *Sunt ca romanii vicleni, care priveau cum erau torturați creștinii de către lei în Colosseum.*

Complet absorbită de ritualul de sacrificiu din căminul antic, Sarah simți dintr-odată prezența unui bărbat în partea dreaptă. Strânse mai tare geanta ei de piele, pregătindu-se să se miște repede în josul străzii.

Simon Appel fusese pe punctul de a traversa străduța îngustă pentru a revizita situl vilei istorice pentru niște detalii de ultim minut, în legătură cu cel mai recent articol al său, când tânăra i-a capta privirea. Corpul ei suplu era conturat ispititor într-o fustă scurtă de lână neagră. Cizmele lungi până la genunchi, de un maro deschis, îi expuneau picioa-

rele atletice. Partea de sus a corpului era învăluită într-o tunică de culoare crem, dar tot putea vedea că are umeri largi. Părul șaten, lung, ondulat, cu reflexii roșcate - preferatele lui - îi atârna pe spate. *Probabil e de origine celtă.* Traversă strada în tăcere și se opri lângă ea, analizând plăcuța pe care venise s-o citească. O simți încordându-se, din cauza prezenței lui bruște, iar înainte să se poată îndepărta, i se adresă:

– Scuzați-mă, doamnă, vorbiți engleză? Aș putea să vă spun câteva lucruri despre acest sit?

Cuvintele lui, rostite într-o engleză lină și educată, o opriră pe Sarah. Trecuse multă vreme de când cineva i se adresase în engleză. Părea american, la fel ca ea. Din moment ce era zi, iar pe stradă treceau câțiva oameni care se grăbeau să ajungă la slujbă, își lăsă corpul să se relaxeze. Nu se uită la el, cu toate că prezența lui era impunătoare.

– Ai un zid de apărare, așa cum ar trebui să ai întotdeauna la Roma, spuse el. Dar n-am putut să nu observ că îmi împărtășești interesul în acest sit. Datează din una dintre cele mai fascinante perioade ale istoriei romanilor, când exista o cultură păgână greacă foarte dinamică în această regiune. Arheologii credeau că aceasta ar putea fi casa sibilei din Cumae.

Simțind, după ușoara înclinare a capului ei, că i-a capturat atenția, a continuat să vorbească.

– Mozaicul este foarte interesant. Conține multe simboluri ezoterice neobișnuite, care nu au fost identificate oficial.

Ea se întoarse ca să-l privească și văzu un chip tânăr, vivace. Părea inteligent, cu obraji afundați, un maxilar puternic și un nas bine format, ușor încovoiat. Ochi căprui, mari, profunzi, cu scânteii de safir, îi dominau chipul când zâmbea.

Pe când admira toate acestea, ochii ei de un verde intens îl captivară, umezi, de parcă se afla în altă lume, poate că în drama bizară a pisicilor de dedesubt? Prinsă ușor nepregătită, se îmbujoră într-o nuanță delicată de roz. Toate acestea se petrecură în câteva secunde, dar fură înregistrate de conștiința ambilor. Această întâlnire predestinată, pe o stradă antică, într-o dimineață proaspătă de aprilie, în Roma, era plină de însemnătate.

– Sunt Sarah, spuse ea. Sarah Adamson.

– Sarah, repetă el. Sarah, ce te aduce la Roma?

– Sunt studentă la universitatea din Birmingham. Cea din Anglia, nu din Alabama. Și tu ești student?

– Sunt jurnalist liber-profesionist, spuse el. Numele meu e Simon Appel. Lucrez la o poveste despre vila asta pentru un ziar local și la alte câteva povești despre Vatican pentru *New York Times*.

Făcu o pauză, susținându-i privirea.

– Știi, sunt treaz de la cinci dimineața și mor de foame. Ai vrea să mi te alături la trattoria mea preferată? Mi-ar face mare plăcere să vorbesc cu cineva în engleză.

Asta era ceva ce Sarah n-ar fi făcut în mod normal niciodată. Dar se afla la Roma de mai bine de trei luni, făcând cercetări în biblioteci și vizitând siturile antice. Era singură. Și se săturase să se chinuie cu comunicarea în italiana ei limitată.

– Mi-ar face plăcere. Ar fi drăguț să vorbesc în engleză.

Se îndepărtară, după ce ea mai aruncă o ultimă privire spre bătălia care se desfășura jos. Pisicile făceau cu rândul să lovească șobolanul neajutorat, o scenă ce îi amintea de gloatele de creștini care aruncau cu pietre în Ștefan, în timp ce Saul stătea deoparte și privea.

La trattorie, Simon își agăță jacheta verde din raiat în cui, pe când Sarah își dădu jos puloverul și își scutură părul. Simțea că el se uita la ea, privirea lui poposind pe sâni, despre care știa că erau mari pentru silueta ei suplă, înaltă; din reflex, se cocoșă. Era ușurată că purta o bluză albă din bumbac, cu guler înalt și mâneci lungi, o ținută tipică pentru Biblioteca Vaticanului. Se așezară la o mică masă de lemn, acoperită cu o față de masă din vinil, cu pătrățele roșii. *Cum de m-am băgat în asta?* se întrebă ea pe când se strecură pe o bancă de lemn. *De obicei, știu mai bine.* Vinul roșu de masă sosi imediat, iar ea își dădu seama că el era un client constant al trattoriei.

– Ești studentă la licență sau la un program postuniversitar? întrebă el. Și de ce studiezi aici, la Roma?

Ușurată că poate să se gândească la altceva, în afară de ochii lui pe corpul ei, îi răspunse:

– Îmi iau doctoratul în patristică, studiul Părinților Bisericii, între anii 150 și 400. Multe dintre sursele mele sunt aici, în bibliotecile romane, în special, în Biblioteca Vaticanului. Am terminat un an în Anglia și trebuie să mă întorc periodic, în timp ce îmi scriu teza. Sper să scriu despre Marcion din Sinope, primul eretic respins de Părinții Bisericii.

Zâmbi întristată.

– Pare plictisitor, nu?

– Ba deloc, răspunse el. De mult mă fascinează Marcion. Ochii lui Sarah se măriră de uimire.

– Ai auzit de Marcion? Iartă-mă, dar chiar și aici, la Roma, majoritatea oamenilor nu au auzit niciodată de el. L-ai cercetat pentru munca ta?

– Într-un fel. Așa cum poate ai ghicit, după numele Appel, sunt evreu. Când studiam la Williams College, l-am descoperit pe Marcion, pentru că încercam să înțeleg sursa

antisemitismului. Prejudecățile celor cu sânge albastru, originari din Noua Anglie, de la Williams, erau insuportabile; foarte diferite de locul în care am crescut, Brooklyn Heights, New York. Pur și simplu, n-am fost pregătit. Părinții s-au gândit că s-ar putea să fiu nefericit la Williams, dar aveam o bursă completă și eram încântat că mi se plătea facultatea.

Clătină din cap.

– În scurt timp, mi-am dat seama că primisem bursa ca un simbol evreu în campus. În orice caz, în timp ce căutam sursa antisemitismului, am dat direct de Marcion, din moment ce teologii spun că el a fost primul antisemit. Ce mi-a atras atenția, în special, a fost că în calitate de unul dintre primii episcopi nu a vrut ca Biserica să atașeze Vechiul Testament de noua literatură creștină, ce era în curs de formare. Dar, așa cum știi, a făcut-o oricum; apoi el s-a pierdut în istorie.

Sarah nu putea să-și reprime zâmbetul de pe chip. Simon era prima persoană pe care o întâlnise vreodată în afara academicienilor de modă veche care știa ceva despre Marcion. *Dar el e evreu și eu sunt catolică*, își aminti ea, pe când corpul i se încălzea datorită entuziasmului produs de descoperirea unui om cu care să vorbească despre cel mai aprig interes al ei. Ea fusese crescută să fie suspicioasă în privința evreilor. Dacă tatăl ei, un catolic strict din Boston, ar ști ce face acum, ar fi fost furios. Ar face bine să se bucure de prânz și să plece de-acolo repede.

– Păi, sunt uimită că ai auzit de Marcion, spuse ea. Eu am dat de el, pentru că eram interesată de formarea canonului Noului Testament. Abia când am citit despre Marcion mi-am dat seama cât de degradant era pentru primii creștini să numească scriptura ebraică „veche”, doar pentru că scriptura lor era mai nouă.

– Sunt de acord în totalitate, răspunse Simon cu patos. Întotdeauna am crezut că Marcion avea dreptate: evreii trebuiau să-și păstreze propria literatură înțeleaptă și practicile, iar noii creștini ar fi trebuit să scrie ce voiau despre Hristosul lor sau Iisus. Creștinismul ar fi trebuit să fie o religie cu totul nouă. Așa că strămoșii mei, probabil, au fost de acord cu Marcion într-o anumită măsură. Scripturile lor erau cultura lor sacră, moștenirea lor. Poate că au simțit cum creștinii le furau scriptura pentru a-și legitima noua religie. Dacă Iisus era profesorul creștinilor, o vizitare divină din partea lui Dumnezeu, atunci de ce ar avea nevoie de mai mult?

Simon vorbise dintr-o durere interioară arzătoare, aprinsă de colegii lui de clasă bogați, reci, aroganți din facultate, care l-au tratat ca pe un paria. Chiar și acum, după mai bine de cincisprezece ani, disprețul și respingerea ardeau în el ca o rană adâncă. Educația lui la Williams și ulterior la Harvard îi oferise însă abilitatea de a scrie și de a vorbi clar despre problemele iudeo-creștine, într-un fel în care să nu insulte niciodată nonevreii. Încă era profund intrigat de antisemitismul care pândește sub suprafața culturii creștine.

Sarah empatiza foarte mult cu experiența lui Simon, în privința antisemitismului. Studiile ei o aduseseră față în față cu durerea pe care evreii o suferiseră de-a lungul secolelor, din cauza prejudecăților creștinilor. Ascultându-l pe Simon în timp ce-i privea expresiile faciale înflăcărâte, putea să-i simtă corpul. Cumva, chiar simți cum i se încordau mușchii coapsei pe când își amintea de zilele acelea din colegiu. *Oare, e căsătorit?* Simțind o căldură în pelvis, o nouă senzație, mintea îi rătăci. Obrajii și pieptul i se încălziră pe când privea strălucirile profund albastre din ochii lui întunecați. *Îmi place să-i privesc mâinile fine și brațele încor-*

date, în timp ce vorbește. Oare, e de la vinul roșu? Din ferire, sosi o farfurie minunată de antipasto servită cu biscuiți crocanți cu usturoi. Se înfruptară din legumele înmuiate în aromatul ulei de măsline italian.

Admirându-și bucata de pâine prăjită plină cu capere, ciuperci, usturoi și brânză Romano rasă, ea îi răspunse:

– Păi, eu sunt catolică, fac parte dintr-o familie irlandeză veche din Boston. Până n-am descoperit punctul de vedere al lui Marcion, nu mi-a trecut niciodată prin cap că primii creștini *au furat* Biblia ebraică de la evrei. Dar după ce am studiat sursele, pot să văd că Marcion se temea cu adevărat de faptul că noua religie l-ar fi putut pierde din vedere pe autenticul Iisus dacă era prea atașată de iudaism. Deseori mă întreb cum ar fi evoluat convingerile noastre creștine dacă n-ar fi atașat Biblia ebraică de canonul creștin.

– Când aveam doisprezece ani, mi-a fost dăruită o Biblie. Fiind o catolică obișnuită, nu citisem niciodată Biblia, dar m-am scufundat în ea imediat, gândindu-mă că era ciudat că Vechiul Testament avea o mie de pagini, dar Noul Testament însuma doar vreo două sute de pagini la final! Mă întrebam dacă nu cumva au făcut o greșală și mi-au dat o Biblie ebraică! Am uitat de asta până acum.

Ascultând-o pe Sarah descriindu-și trecutul puternic religios, Simon se întrebă dacă făcuse vreodată sex. Putea să-și dea seama că încerca să-și controleze reacțiile energetice puternice față el. *Mănâncă mult ca să-și controleze corpul și pare că devine cerebrală când are sentimente erotice. Probabil că nu are deloc experiență.* Gustându-și vinul gânditor, a pus lucrurile cap la cap în mintea lui. *Poate e mai tânără decât am crezut, poate are doar douăzeci și unu sau douăzeci și doi de ani?*

– Sarah, câți ani ai? spuse el dintr-odată.

Fu rușinat de felul în care îi scăpase întrebarea, dar Sarah răspunse fără să stea pe gânduri.

– Oh, am douăzeci și cinci, dar, din cauza studiilor pe care le-am ales, uneori, simt că am nouăzeci. Pur și simplu, nu pot să renunț la obsesia mea: creștinismul a luat o turnură greșită, e o posibilitate. Sunt foarte încântată că am găsit pe cineva care e interesat de ceea ce au crezut oamenii în timpul acestui crucial punct de cotitură religios. În studiile mele, nouăzeci și nouă la sută dintre lucrurile asupra cărora trebuie să mă concentrez sunt argumentele academice ale unor scriitori care nu se gândesc la ce credeau ei de fapt. Ei bine, cred că Marcion a avut dreptate în vremurile lui! Însă când analizezi dogma timpurie a Bisericii, primul lucru pe care îl observi este marea mușamalizare a lui Marcion de către Părinții Bisericii. Au existat și încă există oameni puternici – evrei și creștini – care nu și-au dorit ca vreunul să audă ceva de Marcion din Sinope. Nu știu de ce le era frică. Apropo, Simon, știai că pe vremea lui Marcion a existat un profesor important, numit Appelles, care era de acord cu Marcion?

El zâmbi, la entuziasmul său evident.

– Serios? Îmi imaginez că noi doi am putea sta aici toată după-amiaza, dar din păcate trebuie să mă întorc la birou. Putem să luăm cina în curând și să discutăm mai multe despre Marcion?

Imediat ce cuvintele îi ieșiră din gură, își dădu seama cât de mult spera să fie de acord.

Sarah ezită doar o clipă.

– Bine, dar cu condiția să împărțim cheltuiala. „Plătim nemțește”, cum se spune în State.

– Desigur, răspunse el, apoi făcură schimb de e-mailuri și de numere de telefon.